

16 Kisah kanghuy kenal sapa Allah

Bhesa Bhebien

© Hak Cipta 2017

Untuk Kalangan Sendiri

Éséna buku

1) Allah nyeptaaken alam dhunya.....	4
2) Menosa ngalangher paréntana Allah.....	7
3) Nabi Nuh.....	10
4) Nabi Ibrahim.....	12
5) Nabi Musa.....	15
6) Sapolo Parentana Allah ben dera ghebey tebusen.....	17
7) Nabi Daud, ratona bengsa Ibrani.....	19
8) Nabi Al-Yas'a.....	20
9) Isa Al-Masih lahir.....	22
10) Nabi Yahya.....	24
11) Kobesana Isa Al-Masih.....	26
12) Pangakoanna Isa Al-Masih masala kahirikna	27
13) Nubuatna Isa Al-Masih.....	28
14) Isa Al-Masih maté.....	29
15) Isa Al-Masih ébengkitaken.....	34
16) Wesiatnya Isa Al-Masih.....	36

1) Allah nyeptaaken alam dhunya (Kej. 1-2:4)

1: ¹ Jujumona Allah nyépta'aken alam dhunya, sé bisa éabhes ben sé ta' bisa éabhes. ² Saghita'na écépta'aken, kabede'ana bumé ghi' ta' abentuk, sobung napéna ben ta' sekaroan. Sakabbhina tatotopé kalaben aéng sé ghi' salbut, kabbhi delem kabedean sé petteng ajilbuten. Tapé Rohna Allah sé kobesa bedé é atasna aéng.

Aré sé pertama

³ Allah adhebu, "Mara bedé téra'. Kunfayekun." Teros dhedhi téra'. ⁴ Allah lébur ngabes sebab sa'ongghuna téra' jeréya' bhece'. Teros Allah mamésaaken téra' jeréya' deri petteng, ⁵ ben anyamaé téra' jeréya' "Séang" ka sé petteng jeréya' ényamaé "Malem." Dhedhilah séang ben dhedhilah malem. Jeréya' aré sé pertama.

Aré sé kadhue

⁶ Allah adhebu polé, "Mara bedé jhera' sopaje mésaaken aéng é atas ben aéng é bebe. Kunfayekun." ⁷ Menjela Allah madhedhi jhera' jeréya' ka angghuy mésa'aken aéng sé é atas ben aéng sé é bebe. Teros jhera' jeréya' dhedhi. ⁸ Allah anyamaé jhera' jeréya' "langé'." Dhedhila séang ben dhedhila malem. Jeréya' aré sé kadhue.

Aré sé katelo

⁹ Allah adhebu polé, "Nollé aéng sé é bebena langé' aghili ka hétong onghun, sopaje bedé onghun sé keréng. Kunfayekun." Teros dhedhi padena apa sé kadhebuaken kalaben Allah. ¹⁰ Teros Allah anyamaé aéng sé akompol é hétong onghun jeréya' "Tasék" ben onghun sé keréng jeréya' "dherat." Allah lébur ngabes jeréya' kabbhi, sebab kabbhi jeréya' bhece'. ¹¹ Allah adhebu polé, "Nollé tana nombhuaken sakabbhina tombuen, yeroa' taneman sé abue ben abei', ben sakabbhina papo'onan sé abue. Kunfayekun." Teros dhedhi padena apa sé kadhebuaken kalaben Allah. ¹² Menjela tana nombhuaken sakabbhina tombuen. Allah lébur ngabhes jeréya' kabbhi, sebab kabbhi jeréya' bhece'. ¹³ Dhedhila séang ben dhedhila malem. Jeréya' aré sé katelo.

Aré sé kaempa'

¹⁴ Maré menje, Allah adhebu polé, "Mara bede berang-berang téra' é langé' kaangghuy néra'é bumé ben abidheaken antarana séang kalaben malem, sopaje jeréya' éghebey tandhe sé sah émolaéna, aré, bulen, taon, ben aré raje-aré raje agema, ben dhedhi panérak é langé'. Kunfayekun." ¹⁵ Ladhju dhedhi padena apa sé kadhebuaken kalaben Allah. ¹⁶ Menjela Allah madhedhi dudhue' berang téra', sé lebbi téra', yeroa' mata aré kaangghuy ngoasaé séang, ben sé kéné'an téra'na, yeroa' bulen kaangghuy ngoasaé malem. Allah madhedhi kéan bintang-bintang. ¹⁷ Allah nyabek berang téra' jeréya' é langé' kaangghuy néra'é bumé, ¹⁸ ben ngoasaé séang kalaben malem, ben mamésa téra' deri petteng kéan. Allah lébur ngabhes jeréya' kabbhi, sebab kabbhi jeréya' bhece'. ¹⁹ Dhedhila séang ben dhedhila malem. Jeréya' aré sé kaempa'.

Aré sé kaléma

²⁰ Maré menje, Allah adhebu polé, "Nollé é delem aéng odik sakabbhina jenésna jhukok sé molo, ben aterbengan sakabbhina manok é atasna bumé. Kunfayekun." ²¹ Allah madhedhi kéan jhukok sé raje-raje odik é delamna aéng, ben sakabbhina manok é langé'. Allah lébur ngabhes jeréya' kabbhi, sebab kabbhi jeréya' bhece'. ²² Teros Allah aberi' rahmat ka sakabbhina jeréya' ben adhebu, "Ka jhukok-jhukok abuduk-budukla, ben posa'é aéng é tasék. Ka manok-manok atambe molo." ²³ Dhedhila séang ben dhedhila malem. Jeréya' aré sé kaléma.

Aré sé kaenem

²⁴ Maré menje, Allah adhebu polé, "Nollé bumé makaloar sakabbhina jenés héwen, sé obuen ben sé bues, sé raje ben sé kénék. Kunfayekun." Teros dhedhi padena apa sé kadhebuaken kalabhen Allah. ²⁵ Manjela Allah madhedhi sakabbhina jenés héwen é dherat, Allah lébur ngabhes jeréya' kabbhi, sebab kabbhi jeréya' bhece'.

²⁶ Maré menje, Allah adhebu polé, "Mayu Be'dhirik nyéptaaken ménosa sé pade carana Be'dhirik ben aberi' kobesa sopaje ménosa-ménosa jeréya' ngobesaé sakabbhina jhukok-jhukok, manok-manok, ben sakabbhina jenés héwen, sé obuen ben sé bues,

sé raje ben sé kénék." ²⁷ Teros Allah nyéptaaken ménosa jeréya' pade carana Allah kadhirik. Sebeb jeréya', ménosa bidhe kalaben cépta'an laén sé la écéptaaken ka Allah saghita'na. Ménosa jeréya' écéptaaken lalaké ben bebiné. ²⁸ Allah aberi' rahmat ka ménosa-ménosa jeréya', ben adhebu polé, "Pamolo anak ben kompoyna be'na, sopaje katoronana be'na neneng mosa'é ben ngobesaé bumé réya'. Be'na étugasaken ka Éson sopaje be'na ngarabeté jhukok-jhukok, manok-manok, ben sakabbhina jenés héwen, sé obuen ben héwen sé bues, sé kénék ben sé raje."

²⁹ Allah adhebu polé ka ménosa-ménosa jeréya', "Abesé, Éson la nyiapaken sakabbhina taneman, ben bue'-bue'en sé abeik. Jeréya' dhedhia kakanana be'na. ³⁰ Tapé ka sakabbhina jenés héwen é bumé, ben manok-manok, ben héwen sé bues, éberí'i ka Éson rerombuen biru sé dhedhi kakanana." Ben dhedhila padena apa sé kadhebuaken kalaben Allah.

³¹ Maréna menje, Allah ngabhesé sakabbhina sé la écéptaaken jeréya', lébur ben sangak ongghu. Dhedhila séang ben dhedhila malem. Jeréya' aré sé kaenem.

Aré sé kapapéto

2: ¹ Menje néngghelek Allah mamaré sé aghebey alam dhunya. ² Bekto aré ka papéto Allah mamaré sakabbhina sé éghebey jeréya'. Maré menje, Allah aistirahat é aré sé kapapéto^a deri sakabbhina pakerjean néngghelek. ³ Ladhju Allah aberi' rahmat é aré jeréya', ben nyocéaken aré jeréya', sebeb aré jeréya' aré bektona Allah réhat deri sakabbhina pakerjean sé nyéptaaken alam dhunya.

⁴ Jeréya' néngghelek riwayetna bekto alam dhunya écéptaaken.

^aMétorot Kétab Socé aré sé kapapéto jeréya' aré Sabto.

2) Menosa ngalangher paréntana Allah

(Kej. 2: 8,16, - 3:24)

Taman Eden

2: ⁸ Gusté ALLAH aghebey taman Eden^c é sebele témor. É dissan, Gusté ALLAH nempataken ménosa sé la ébentuk jeréya'. ¹⁶ Gusté ALLAH maréntaaken ka ménosa jeréya', "Be'na ollé ngakan sakabbhina bue-bue'en é delem taman réya'. ¹⁷ Tapé deri dedhue' bhungka sé étenga taman réya', bhungka sé aberi' pangetaoan sé bhece' ben sé jehet, buena ta' ollé ékakan ka be'na. Sebeb mon be'na ngakan bue jeréya', be'na pastéa maté."

Bebhiné sé pertama

¹⁸ Ladhju Gusté ALLAH adhebu, "Ta' bhece' ménosa jeréya' odik kadhiri'an. Éson aghebeya kanca sé pas ben sé bisa nolongé." ¹⁹ Gusté ALLAH la abentuk sakabbhina héwen é dherat ben é langé'. Kabbhi héwen jeréya' égébe ka ade'na ménosa kalaben Allah, sopaje ékatahoé berema ménosa jeréya' anyamaé ka sakabbhina jénés héwen jeréya'. Nyama jeréya' dhedhi nyamana kabbhi héwen. ²⁰ Menjela ménosa aberi' nyama ka sakabbhina héwen é dherat ben é langé'. Tapé hétong héwen beleka' ta' bisa dhedhi kanca sé pas, sopaje nolongé ménosa jeréya'.

²¹ Ladhju Gusté ALLAH matédungaken ménosa jeréya' sambhik nyédhe. Bekto ménosa tedung, Gusté ALLAH ngalak hétong tolang rosok, ben bekasna étotopé polé kalaben degging. ²² Deri tolang jeréya', Gusté ALLAH abentuk bebiné, ladhju bebiné jeréya' égébe ka ménosa jeréya'. ²³ Ladhju Adam akarak, "Ra'i oréng sé pade kalaben éson! Tolangna deri tolangna éson, deggingna deri deggingna éson. Aréya' ényamaana "Bebiné," sebeb ékalak deri "Lalaké."

²⁴ (Jeréya' sebebna oréng lalaké kodhu adhinghelaken epak ben emakna, ben apolong kalaben binéna, teros kadhuenna dhedhi hétong.)

²⁵ Lalaké ben bebiné jeréya' tadhek angghuyenna, tapé kadhuenna

^cTaman Eden: Bisa ésebut 'Taman Firdaus.' Tapé Ketab socé nolés taman jeréya' bedé é bumi.'

ta' aromasa malo.

Ménosa pertama ta' noro'é parénta Allah

3: ¹ Olar hétong héwen sé paléng pangoco-ngoco deri sakabbhina héwen sé éghebey kalaben Gusté ALLAH. Olar jeréya' atanya ka oréng bebiné, "Apa onghuan Allah alarang be'na ben lakéna be'na ngakan sakabbhina bue sé bedé é delem taman réya'?" ² Jawebna oréng bebhiné, "Endek, jeréya' ta' bhender. Ongghuna éson ben lakéna éson ollé ngakan sarobejena bue-bue sé bedé é delem taman réya'. ³ Tapé bue deri bhungka sé bedé é tenga taman réya' ta' ollé ékakan. Gusté ALLAH adhebu, "Ajhe' ékakan." Mon éson ben lakéna éson ngakan otabe nyédhing, pastéa maté." ⁴ Olar langsung ajeweb, "Ha, maté? Endek, roa sala. Saongghuna be'na ben lakéna be'na ta' kéra maté. ⁵ Allah tao mon be'na ben lakéna be'na ngakan bue jeréya', pékéranna be'na ben lakéna be'na bhekal kabuka, ben be'na ben lakéna be'na bisa taoa kema sé bhece' ben kema sé jehet pade kalaben Allah."

⁶ Maré menje, oréng bebiné jeréya' ngabes bue deri bhungka sé bedé é tenga taman jeréya'. Oréng bebiné amékér, "Mak, bhece' onghu, ye? Éngga'na sé nyaman onghu mon ékakan. Apa polé bisa dhedhi pénter." Ladhju oréng bebiné meték bue jeréya', ladhju ngakan bue jeréya', ben aberi' kéan ka lakéna, ben lakéna ngakan bue deri binéna jeréya' kéan. ⁷ Lekas samaréna ngakan bue jeréya', pékéran ménosa ben binéna jeréya' bhuru tabuka ben bhuru nyader jhek kabedeana abengkang. Teros ménosa ben binéna jeréya' ngala deun bhungka Ara⁹ sopaje éghebey panotop aurot. ⁸ Bekto ménosa ben binéna jeréya' ngéding mon Gusté ALLAH deteng ka delem taman bekto sorob aré, ménosa ben binéna jeréya' ngerem é tenga papo'nan, sopaje ta' éabes ka ALLAH.

⁹ Tapé Gusté ALLAH la tao kabedeanna lalaké jeréya', teros adhebu, "Bede é dima be'na Adam?" ¹⁰ Adam ajeweb, "Éngghi Gusté. Bekto éson ngéding mon Ginto rabu é delem taman néka, éson takok, dhedhi éson ngaerem sebeb sobung angghuyen."

¹¹ Gusté ALLAH adhebu, "Sapa sé aberi'tao mon be'na jeréya'

§Po'on Ara: Po'on sé terkenal é témor tengah, deunna kebheng éngak tanang oréng toa.

abengkang? Pasté be'na ngakan bue deri bhungka sé la élarang ka Éson, ye?" ¹² Adam ajeweb, "Masalana oréng bebiné néka sé Ginto paréngaken ka éson sopaje dhedhi panolong. Oréng bebiné néka aberi' bue néka ka éson, teros édhe'er ka éson." ¹³ Gusté ALLAH adhebu, "Bebiné, apa sé ékerjeaken ka be'na?" Bebiné jeréya' teros ajeweb, "Ké olar néka ngoco-ngoco éson, dhedhi éson adhe'er bue néka."

¹⁴ Samaréna menje, Gusté ALLAH adhebu ka olar jeréya', "Hé Olar, be'na éokoma kapola kalakoan jeréya'. Deri sakabbhina héwen, be'na bhei kodhu nanggung okoman réya'. Molaé deri néngkéné, be'na bhokal ajhelan ngangghuy tabuk. Olo ben colokna be'na saterosna bedé é tana delem karbuk salambe'na be'na odi'. ¹⁵ Épabejhi'e ka Éson antara be'na kalaben oréng bebiné jeréya', ben toronana be'na ben toronana bebiné jeréya' ladhju amosoana. Toronana bebiné jeréya' maancara ollona be'na, ben be'na ngéké'a tokakna oréng jeréya'."

¹⁶ Ladhju ALLAH adhebu ka bebiné jeréya', "Bebiné, ka be'na Éson matambe'a melarat bekto be'na ngandung, ben matambea rasa sakék bekto be'na ngalaéraken. Tapé meskéna menje, be'na ghi' tero makala lakéna be'na, tapé be'na pagghuna tonduk ka lakéna be'na."

¹⁷ Gusté ALLAH adhebu kéan ka oréng lalaké jeréya', "Adam, be'na ngédingaken ocakna binéna be'na ben ngakan bue sé la élarang ka Éson. Dhedhi be'na kodhu akerje séksa salambe'na be'na odik sopaje tana ngasélaken cokop kakanan kaangghuy be'na. Sebeb, tana la ékening azab ka Éson. ¹⁸ Ye jereya', tana bhokal numbuakena rombuen ben dhuri, ben tombuen alas sé dhedhia kakanana be'na."

¹⁹ Be'na akerjea séksa sambhik apelo mira sopaje tana réya' ngasélaken kakanan, sambhik be'na abelie ka tana, sebeb deri tana asalna be'na. Be'na épadhedhi deri tana, ben abelia ka tana."

²⁰ Adam aberi' nyama ka binéna jeréya' "Hawa," sebeb Hawa dhedhi emakna sakabbhina omat ménosa.

²¹ Teros Gusté ALLAH aghebey angghuyen deri kolékna héwen kaangghuy Adam ben Hawa, ben ngangghuyaken angghuyen jeréya' ka Adam ben Hawa.

²² Maré menje, Gusté ALLAH adhebu, "Saongghuna, ménosa la dhedhi pade kalaben Be'dirik, ben andik pangetahuan sé bhece' ben sé jehet. Néngkéné, jhek sambhik polé ménosa jeréya' ngajhuluaken tanangna

ben ngala bue deri bhungka sé aberi' kaodi'en, sebab ménosa bisa odik salambe'na." ²³ Sebab jeréya', Gusté ALLAH ngosér ménosa jeréya' deri taman Eden, sopaje ménosa agherep tana sé dhedhi asalna jeréya'. ²⁴ É sebele témor taman Eden, Gusté ALLAH nempataken maklu' sorgéh sé ésebut kerub, kalaben pedheng apoé sé moter-moter, कांगghuy ajege jhelan ka bhungka sé aberi' kaodi'en jeréya', sopaje ta' ha sétong ménosa sé bisa maso' ben nangko ka bhungka jeréya'.

3) Nabi Nuh (Kej. 6:5-8, 13-14, 7:1-23, 8: 1-3,15-22)

Kajehatanna ménosa

6: ⁵ ALLAH^a ngabesé kajehetana ménosa é bumé la sara ongghu, ben kabbhi pékérán ménosa la ékobesaé kalaben pékérán sé jehet. ⁶ ALLAH arasa kasta la nyéptaaken ménosa é bumé. Allah ngastabe ongghu, ⁷ ben adhebu, "Éson monaakena ménosa sé la bedé réya', abhereng kalaben sakabbhina manok, ben héwen-héwen laéna, sebab Éson ngastabe la nyéptaaken kabbhi." ⁸ Tapé ALLAH nyéser ka Nabi Nuh.

¹³ Teros Allah adhebu ka Nuh, "Éson la motosaken कांगghuy ngakhéré odik sakabbhina makluk, sebab bumé la posak kalaben kejehetan ménosa. Saongghuna, Éson monaakena jeréya' kabbhi abhereng bumé. ¹⁴ Ghebeyla parao कांगghuy be'na deri kaju sé kelar. Ghebeyla kamar-kamar é delem parao jeréya', ben lapésé deri delem ben deri luar sopaje ta' bucor.

ALLAH madeteng benjhir raje

7: ¹ Teros ALLAH adhebu ka Nuh, "Éson ngangghép coman be'na hétong-hétongna oréng sé ngalaksanaaken pangaterona Éson. Kapola jeréya', maso'la ka delem parao jeréya' abhereng-bhereng kalaben kaluargana be'na. ²⁻³ Kébe kéyan pétto pasang deri téap jenés manok ben héwen laéna sé halal, tapé héwen sé haram

^aALLAH: Mon bedé asma Allah étolés delem huruf rajhe kabhi enga' réya', "ALLAH" yejeréya' asma Allah deri bhesa aslina YHWH, sé arténa "Éson sé kekal."

sapasang bhein deri téap jenésna. Laksanaaken jeréya' sopaje deri téap jenés héwen ghi' bede sé ta' pona ben ghi' bisa abuduk-buduk é bumé. ⁴ Pétto aré aghi' Éson noronakenna ojhen sé ta' ambu sambhik empa' pollo aré empa' pollo malem, sopaje sakabbhina makluk sé la Éson céptaaken jeréya' mosna. ⁵ Nuh ta'at ngalaksanaaken kabbhi sé éparéntaaken ALLAH ka abe'na.

⁶ Nuh omor 600 tahon bekto kadhedhien benjir sé nopohé bumé.

⁷ Nuh ben binéna, ben potra-potrana kalaben manto-mantona kabbhi, maso' ka delem parao jeréya' sopaje selamat deri benjir. ⁸ Hétong laké'an ben hétong korbhien deri téap jenés manok ben héwen laéna, sé halal ben sé haram, ⁹ masok ka delem parao jeréya' abhereng-bhereng kalaben Nuh, pade kalaben parénta Allah.

¹⁰ Samaréna péttö aré, benjir deteng nerjeng bumé.

¹¹ Bekto Nuh omor 600 taon, tanggel 17 bulen dhuek, sakabbhina sombherra aéng é bebena bumé aledhuk, ben aéng é langé' dumpa.

¹² Ojhen toron sambhik empa' pollo aré empa' pollo malem lambe'na.

¹³ Bekto aré jeréya' kéyan, Nuh ben binéna maso' ka delem parao jeréya' abhereng katelo potrana, yeroa' Sem, Yafet ben Ham kalaben katelo mantona. ¹⁴ Maso' kéyan abhereng kaluargaana Nuh téap jenés manok ben héwen laéna, sé tak bues ben sé bues, sé raje ben sé kénék. ¹⁵ Hétong laké'an ben hétong korbhien deri téap jenés makluk masok delem parao jeréya', ¹⁶ pade kalaben paréntana Allah ka Nuh. Samaréna sakabbhina maso', ALLAH notop labeng parao jeréya'.

¹⁷ Empa' pollo aré lambe'na benjir narjheng bumé, ben aéng tambe raje sambhik parao jeréya' bisa ngambeng. ¹⁸ Aéng tambe téngghi, ben parao jeréya' ngapong anyok é atasna aéng. ¹⁹ Aéng ladhju atambe téngghi, sambhik nyénglemaken gunong-gunong sé paléng téngghi. ²⁰ Aéng ladhju naik sambhik peto meter téngghina, e atas koncona gunong-gunong. ²¹⁻²³ ALLAH monaaken sakabbhina makluk sé odik é bumé réya': ménosa, manok ben héwen dherat sé kénék ben sé raje. Coman Nuh sé ta' maté ben sakabbhina makluk sé abhereng kalaben Nuh é delem parao jeréya'. ²⁴ Aéng jeréya' ta' sorot-sorot sambhik lambe'na 5 bulen.

Banjir molaé keréng

8: ¹ Allah ta' ngalopaaken Nuh ben sakabbhina makluk sé bede abhereng kalaben Nuh é delem parao jeréya'. Allah manyeropaken angin, dhedhi aéng molaé sorot. ² Somber aéng é bumé ben é langé' étotop kabbhi. Bhuru ojhen dheres ambu, ³ ben aéng tambe sorot. Samaréna 10 bulen, aéng ta' seberempa téngghi polé.

¹⁵ Ladhju Allah adhebu ka Nuh, ¹⁶ "Kaluarla deri parao jeréya' be'na abhereng binéna, potra-potrana ben manto-mantona. ¹⁷ Pakaluar kabbhi manok ben héwen laéna sé abhereng kalaben be'na, sopaje kabbhi abuduk-buduk ben apencar é atasna bumé." ¹⁸ Ladhju Nuh kaluar deri parao jeréya' abhereng kalaben binéna, potra-potrana ben manto-mantona. ¹⁹ Kabbhi héwen ben manok kaluar deri parao jeréya', abhereng jenésna kadhirik-kadhirik.

Jhenjhinna ALLAH ka bumé

²⁰ Ladhju Nuh aghebey sétong onghun, sé ésebut mézbeh^d, kaangghuy abekar héwen korben ka ALLAH. Ékalak ka Nuh hétong deri téap jenés héwen ben manok sé halal, teros ngabekar héwen korben é atas mizbeh jeréya'. ²¹ Beu ro'om héwen korben sé ébekar jeréya' maseneng aténa ALLAH. ALLAH adhebu dalam aténa, "Éson ta' ngottoka polé alam dunya réya' kapola kalakoana ménosa, maké Éson tao ménosa molaé ghi' ngodena la andik pékéran jehet. Éson ta' monaakena sakabbhina makluk sé odik padena sé la kalako ka Éson. ²² Salambe'na alam dunya réya' paghun bede, ghi' bede mosém nanem ben mosém panin, mosém celep ben mosém panas, mosém Nimor ben mosém Nimbherat, séang ben malem."

4) Nabi Ibrahim (Kej. 12:1-5, 17:2, 5, 22: 1-19)

Allah nodeé Ibram

12: ¹ Dhebuna ALLAH ka Ibram, "Dhinna'aken neggharena be'na, kaum kaluargana be'na, ben bengkona ramana be'na, teros

^d **mézbeh:** ékaghebey deri beto sé ésonon épadhedhi énga' méje, kenengan kanghuy abekar hewan korben.

arangkatla ka negghere laén sé épataoa kalaben Éson. ² Éson abekena ka be'na katoronan sé molo ben katoronana be'na jeréya' dhedhia negghere sé raje. Éson abekena barokah ka be'na ben nyamana be'na épadhedhia masyhur, sahingge be'na madetenga barokah ka oréng laén.

³ Éson abekenna barokah ka oréng sé lébur ka be'na, ben é azapa sapa bhein sé ta' lébur ka be'na.

Kapola lebet be'na Éson abekena barokah ka bengsa-bengsa é bumé.

⁴⁻⁵ Teros Ibram ngadhina'aken Haran énga' sé édhebuaken ALLAH. Bekto jeréya' Ibram aomor 75 taon. Ibram arangkat ka tana Kanaan abhereng Sarai binéna, Lud penakana, sakabbhina hartana, ben kabule-kabulena sé ébeli é Haran.

17: ² E etongna are Allah adhebu ka Ibram, "Eson ngeketa parjhenjhien kalaben be'na ben abekena ka be'na katoronan se molo."... ⁵ Kapola jeréya' nyamana be'na nengkene beni Ibram pole tape Ibrahim, se artena `Rama deri bengsa-bengsa, sebab be'na la ententoaken ka Eson dhedhi ramana bengsa-bengsa." Ben satahun mare menje Allah abarake binena Ibrahim sahingge andik anak ben enyamae Ishak.

Allah Marénta'aken Ibrahim Sopaje Ngorbenaken Ishak

22: ¹ Samaréna jeréya' kabbhi, Allah ngajhejhel kesetiaanna ben ngolo' Ibrahim, dhebuna, "Ibrahim!"

Teros Ibrahim ajeweb, "Engghi, ye Allah."

² Dhebuna Allah ka Ibrahim polé,

"Entarla ka tana Moréya' kalaben Ishak, anakna be'na sé coman hétong jeréya', sé paléng ékaniseré kalaben be'na. É kassan, é sala sétong gunong sé Éson dhudhuakena ka be'na, pasrahaken anakna be'na dhedhi korben bekaran ka Éson."

³ Kalaghuna ghi' laghu, Ibrahim ngabele-bele kaju ka'angghuy korben bekaran ben ngéket kaju jeréya' é atasna keledai. Ibrahim arangkat kalaben Ishak ben kadua kabulena entar ka ongghun sé édhebuaken Allah ka Ibrahim.

⁴ Bekto la tello aré ajhelan, ongghun jeréya' pasdhe deri jheuna ka

Ibrahim. ⁵ Teros Ibrahim apandir ka kadhue kabulena jeréya', "Tongghu kanak bhein kalaben keledai réya'. Éson ben anakna éson entara ka kassa asombhejeng. Jhela mon la maré, éson abelia polé kanak."

⁶ Ibrahim ngalak kaju ben épékolaken ka Ishak. Ibrahim kadhirik nyambi péto ben apoé ka'angghuy ngober kaju. Teros kadhuenna ajhelan bhereng.

⁷ Ishak apandir, "Rama."

Ibrahim ajeweb, "Ye, nak, bede apa?"

Ishak atanya, "Réya' bede apoé ben kaju, tapé ékama embik bedhus sé épadhedhia korben bekaran jeréya'?"

⁸ Ibrahim ajeweb, "Allah kadhirik sé nyéapakena embik bedhus jeréya'." Teros kadhuenna nerosaken jhelana.

⁹ Bekto kadhuenna sambhik é ongghun sé édhebuaken Allah ka Ibrahim, kadhirikna aghebey mézbeh ben nata kaju bekar é atasna. Teros Ishak ééket ben épatédung é misbeh, é atasna kaju bekar jeréya'. ¹⁰ Maré menje, Ibrahim ngalak pétona ka'angghuy nyambheli anakna.

¹¹ Tapé Malaikata ALLAH asero ka Ibrahim deri langé', "Ibrahim, Ibrahim!"

Jewebna Ibrahim, "Éngghi, ye Gusté!"

¹² "Ajjhe' saké'é Ishak, ben ajjhe' épaberema-berema," dhebuna ALLAH lebat malaikat jeréya'. "Néngkéné Éson tao, be'na hormat ben ta'at ka Éson, sebab be'na éklas nyeraaken anakna be'na sé coman séttong jeréya' ka Éson."

¹³ Teros Ibrahim ngabes sakolélénga ben ngoté'é embik bedhus laké sé songona nyanget é rerombuen. Ibrahim ngalak héwen jeréya', teros épadhedhi héwen korben bekaran ka ALLAH ghebey ghenténa anakna. ¹⁴ Ibrahim anyamaé ongghun jeréya', "ALLAH nyéapaken". sambhik néngkéné oréng pade abenta, "É atas gunongna ALLAH nyéapaken apa sé éparloaken".

¹⁵ Sakalé aghi' deri langé' malaikata ALLAH asero ka Ibrahim, ¹⁶ dhebuna Allah, "Éson asompa demi nyamana Éson kadhirik, kapola be'na la ngalakoné réya' kabbhi, ben éqlas nyeraaken anakna be'na sé coman séttong jeréya' ka Éson, ¹⁷ Éson abekena barokah molo ongghu ka be'na, ben aghebya toronana be'na molo énga' bintang é langé'

ben énga' pasér é tasék. Ketoronana be'na makala'a kota-kota mosona. ¹⁸ Kabbhi bengsa é bumé nyo'ona ka Éson sopaje Éson abeken barokah ka bengsa-bengsa jeréya' énga' Éson la abeken barokah ka toronana be'na, kapola be'na la ta'at ka paréntana Éson."

¹⁹ Samaréna jeréya' Ibrahim ben Ishak abeli ka kadue kabulena, ladhju entar ka Bersyeba, ben Ibrahim nengneng é kassan.

5) Nabi Musa (Kel 1:8-14, 3:7-10, 12:21-33)

Katoronan Ibrahim éséksa é Mesir

1: ⁸ Firaun, rato Mesir, la égent'é kalaben Firaun sé anyar sé ta' kenal ka Yusuf. ⁹ Firaun rato Mesir sé anyar jeréya' apandir ka kabhi oréng Mesir, "Sa'ongghuna la molo ongghu katoronanna Ibrahim é Mesir réya', ben lebi molo deri oréng Mesir kadhirik. ¹⁰ Saompamana bedé perang ben oréng-oréng jeréya' agabung kalaben moso ngalaben Mesir, teros buru ngadhina'aken Mesir réya'. kapola jeréya' mara nyaré akal berema sopaje oréng-oréng jeréya' ta' tambe molo polé." ¹¹ Terros oréng-oréng Mesir ngangka' mandor-mandor sopaje bisa ngabesé ben nyé'sa oréng-oréng katoronanna Ibrahim kalaben épaksa kerje ¹² Tapé maké tambe éséksa kalaben oréng-oréng Mesir, katoronanna Ibrahim jeréya' tambe molo, dhedhi oréng-oréng Mesir tambe takok ka katoronanna Ibrahim. ¹³ Terros katoronanna Ibrahim tambe éséksa sara, ¹⁴ ben odikna tambe malarat. Tadek rasa niser deri oréng Mesir ka katoronanna Ibrahim tambe épaksa akerje é bengunan ben é kebun-kebut.

Allah ngotos Nabi Musa

3: ⁷ Teros Allah adhebu ka Nabi Musa, "Éson la ngabes berema séksana omatna Éson é Mesir, ben la ngéding karakna ménta ébebasaken deri séksa'ana oréng Mesir. Sa'ongghuna Éson la tao kabhi masala jeréya'. ⁸ Kapola jeréya', Éson kadhirik ngabebasa'akenna deri tanangna oréng Mesir ben nyambhi omatna Éson kaluar deri tana réya ka tana sé luar. Tana sé nyaman ben subur, ben sé néngkéné ghi' ékenengé bani Kanaan, bani Het, bani Amori, bani Feris, bani Hewi ben bani Yebus. ⁹ Tatangisanna la ékaéding ka Éson, ben la éabes kian séksa kerje paksana é Mesir ka Éson.

¹⁰ Néngkéné be'na, Musa, Éson utus ngadep ka Firaun sopaje be'na makaluar omatna Éson deri Mesir réya'."

Paskah sé pertama

12: ²¹ Maré menje, Musa ngolok kabhi pemimpin-pemimpinna katoronanna Ibrahim ben apandir, "Néngkéné mara pade ngalak sétong embik bedhus otabe embik kacang ka'anghuy kaluarganna be'na ben sambheli ka'anghuy tandhe sopaje be'na ben kaluarganna éslametaken deri azab kamatéan, ben jeréya' 'Aré raje sé ésebut Paskah. ²² Mare menje, kalak dremien padhedhi kuas ben maso'aken ka pariuk sé aésé dera embik bedhus jeréya'. Terros sapatoken ka labeng-labengna bungkona be'na. Sambhik lagghu ajek ka sorang beleka é antaranna be'na ngadhina'aken bungko. ²³ Bekto Allah ngajelané Mesir reya' gebhey maté'é oréng Mesir, Allah kadhirik bhekal ngabes dera sé bede é labeng-labengna bungkona be'na. Dhedhi Allah bhekal ngalébeté bein ben ngalarang malaikatna masok ben maté'é be'na ben kaluargana be'na. ²⁴ be'na ben kaluargana be'na kodhu naaté parénta jeréya' saterosna. ²⁵ Mon be'na masok ka tana sé énjhejhiaken Allah ka be'na, be'na kodhu mabedeaken acara sé éngak jeréya'. ²⁶ Mon anak-anakna be'na atanya, "Apa arté acara réya'?" ²⁷ be'na kodhu ajeweb, "Aréya' korben sé ésebut Paskah ka'angghuy hormat ka Allah, sebab bungkona katoronanna Ibrahim é Mesir élebeté Alah, bekto Allah maté'é anak-anak lalakéna oréng Mesir sé tua-tua'an, ben katoronanna Ibrahim édhina'aken odik!"

Terros kabhi katoronanna Ibrahim asojud nyembe ka Allah. ²⁸ Ben oréng-oréng jeréya' ngajhelenaken paréntanna Allah sé é parénta'aken ka Nabi Musa ben Harun.

Anak-anak sé tua'-tua'an épaté'é

²⁹ Bekto tenga malem aré jeréya' Allah maté'é kabhi anak-anak tua-tua'an oréng Mesir, molaé deri anakna Firaun sambhik ka anakna oréng sé éokom é sél. Kabhi hewen sé éobu, budhukna sé pertama maté kian. ³⁰ Malem jeréya' Firaun, pejabatna ben kabhi oréng Mesir tangé. É sabedena Mesir kaéding soaranna tatangisen sé santak ongghu, ben tadek sétong beleka bungko sé tak maté anakna lalaké.

³¹ Malem jeréya' kian, Firaun ngolok Nabi Musa ben Harun ben apandir, "Kaluar be'na kabhi deri tana réya'! Dhina'aken Mesir! Kassin sembe Allahna be'na énga' sé be'na ménta. ³² Sambhi kabhi sapé, embik bedhus, ben embik kacangna be'na, ben kaluar! Pénta'aken kian barokah ka'anghuy éson!"

³³ Oréng Mesir maksa sopaje katoronanna Ibrahim lekas-lekas kaluar deri Mesir jeréya'. Cakna oréng-oréng jeréya', "Éson kabhi bhekal maté mon be'na kabhi tak kaluar!"

6) Sapolo Parentana Allah ben dera ghebey tebusen

(Kel 19:3-6, 20:1-17, 24:12, 25:10-11,16, Imamat 5:17-19, 17:11)

Parjhejhianna Allah ka oréng Ibrani

Keluaran 19: ³ Nabi Musa naik ka atasna gunong Sinai ka'anghuy atemo kalaben Allah. Allah adhebu ka Nabi Musa é atas gunong jeréya' ben marénta'aken sopaje ngomomaken ka katoronana Ibrahim, sé ésebut oréng Ibrani, ⁴ "be'na kabhi la ngabes apa sé ékalako Éson ka oréng-oréng Mesir, ben berema Éson nyambhi be'na kabhi kaluar entar ka Éson é kenengan réya'. Éson nganghuy koasa sé raje, éngak rajawali nyambhi anakna. ⁵ Néngkéné mon be'na taat ka Éson ben setia ka parjhenjhianna Éson, be'na bhekal épadhedhia omatna Éson kadhirik. Sabedena bumi réya' andikna Éson, tapé be'na bhekal dhedhi kaandikna Éson sé paléng é kaniseré ka Éson. ⁶ be'na bhekal dhedhi kerajaan imam ben bengsa sé socé ka'anghuy Éson."

Sapolo parentana Allah

20: ¹ Terros Allah adhebu menje, ² "Éson réya' Gusté ALLAHna be'na sé nyambhi be'na kaluar deri tana Mesir kenengan be'na kabhi éséksa.

³ Ajhek nyembe allah-allah laén. Sembe bein Éson.

⁴ Ajhek agebhey ka be'na patung sé nyaropaé apa bein sé bedé é langngi', é bumi otabe é delem aing é bebena bumi. ⁵ Ajhek nyembe patung sé éngak jeréya', kapola Éson réya' Gusté ALLAHna be'na, ben Éson tak tero épapade kalaben apa bein. Oréng-oréng sé bejhihik ka

Éson, éokoma ka Éson sambhi ka katoronanna sé katelo ben ka empa'.
⁶ Tapé Éson nganiseré ka ébuan katoronan oréng-oréng sé nganiseré ben taat ka parénta-paréntana Éson.

⁷ Ajhek nyebut nyamana Éson sarobejena, sebab Éson, Gusté ALLAHna be'na, ngaokom sapa bein sé ngalak sarobejena ka nyamana Éson.

⁸ Paraté'aken aré sé ésebut Sabat,^a ben hormaté aré jeréya' dhedhi aré sé socé. ⁹ be'na ébeken ka Éson enem aré ka'anghuy akerje, ¹⁰ tapé aré sé kapapéto jeréya' aré ka'anghuy istirahat, ben khususaken ka'anghuy Éson bein. Bekto aré jeréya' tak olé sétong oréng beleka akerje, be'na otabe anak-anakna be'na, kabulena be'na, hewen obuenna otabe oréng sé norok é tanana be'na. ¹¹ Delem enem aré, Éson, ALLAH aghebey bumi, langngi', tasé', ben sabedena é delemna, tapé bekto aré sé kapapéto Éson aistirahat. Jeréya' sebabna Éson, ALLAH abeken barokah ka aré jeréya' sé ésebut 'Sabat' ben makhusus aré jeréya' ka'anghuy Éson kadhirik.

¹² Hormaté ramana ben ibuna be'na, sopaje be'na odik nyaman ben lanjeng omor é tana sé ébeken ka be'na.

¹³ Ajhek maté'é.

¹⁴ Ajhek azina.

¹⁵ Ajhek ngicok.

¹⁶ Ajhek dhedhi saksé palsu ka'anghuy oréng laén.

¹⁷ Ajhek ngaterroé apa sé ka andik oréng laén; bungkona, binéna, kabulena, hewen obuenna, otabe apa bein sé ékaandik."

24: ¹² Maré menje dhebuna ALLAH ka Nabi Musa, "Naikla ka atas gunong sinaé temoé Éson. É kasan Éson ngabekena ka be'na dedue beto pépé' sé étolésé ka Éson kabhi paréntana Éson. Kabhi paréntana jeréya' ébeken ka Éson ka'anghuy éajheraken ka bangsa jeréya'."

25: ¹⁰ "Gebheyla sétong petró deri kaju akasia sé lanjhengna 110 sentimeter, leberna ben téngghina 66 sentimeter. ¹¹ Lapésé begien luarna kalaben emas morné kelaben gebhey bingkéna deri emas. ¹⁶ Terros é delem petró jeréya' be'na kodhu nyabek dedue beto pépé'

^a**20.8** Aré Sabat: métorot oréng Ibrani, aré sé ka papéto, ye jeréya' aré Sabto, émolae bekto magrib aré Juma'at sabhik magrib aré Sabto.

sé étolésé parénta-parénta sé bhekal ébeken Éson ka be'na.

Qurben genthé rogi

Imamat 5: ¹⁷ Mon oréng kalaben sengaja otabe tak sengaja alako dusa kapola ngalanggher paréntanna ALLAH, oréng jeréya' tasala ben kodhu nangghung akibetna. ¹⁸ Ka'angghuy qorben genté rogi kadhirikna kodhu nyambhi sétong embik bedhus otabe embik kacang laké'an sé tadek cacatna ben la énilai kalaben imam. Imam ngorbenakenna ka'anghuy dusa oréng jeréya', ben oréng jeréya' bhekal ésapora ka ALLAH. ¹⁹ Jeréya'la korben genté rogi ka'anghuy kasalahanna sé ékalako ka ALLAH.

17: ¹¹ Sebeb nyabe makluk odik bede é delem derana, ben Éson la ngabeken dera jeréya' ka be'na ka'anghuy ngagenthé'é be'na sé adusana. Dera jeréya' khodu éséramaken é atas mézbeh korben sopaje be'na adamai kalaben Éson.

7) Nabi Daud, ratona bengsa Ibrani

(1 Tawarikh 16: 1-3, 7-12)

16: ¹ Pethé parjhenjhien kalaben Allah jeréya' ésambhi masok ka delem, ka ongghun sé la éséapaken ka Nabi Daud, rato bengsa Ibrani. Terros oréng-oréng Ibrani jeréya' ngabeken qurben bekaran ben qurben kasalامتan ka Allah. ² Samaréna Nabi Daud ngabeken qurben-qurben nénghélek, kadhirikna ngapandhiraken berkah ka bengsa jeréya' dalam asmana ALLAH. ³ Maré menje ngabeghi-ngabeghiaken kakanan ka oréng-oréng jeréya'. Téap oréng sé bede é ongghun jeréya' lalaké ben bebiné olé sakera' dheghing bekar, ruti ben jhejhen kismis.

⁷ Jeréya' pertama kaléna Nabi Daud abeken tugas ka Asaf ben kanca-kancana ka'anghuy mamoji kalaben poji-pojien ka ALLAH, menje,

⁸ Asokorla ka Allah
Katoé asmana,

Kenalaken apa sé ékerjeaken é antarana bengsa-bengsa!

⁹ Pojiaken pojien ka Allah

Siaraken kabhi apa sé ekerjeaken sé ajaib.

¹⁰ Pade seneng kapola Kadhirikna jeréya' Allah sé socé oréng-oréng sé nyaré ALLAH aténa pade bunga!

¹¹ Saré ALLAH ben kobesana

saré muana Allah teros-terosan!

¹²⁻¹³ Hai be'na katoronanna Ibrahim, Ishak ben Yakub, abdina Allah!

Hai be'na oréng-oréng sé épélé dhedhi omatna Allah!

Kaénga'é kabhi sé ajaib sé ékerje'aken

Ajhek épalopa kabhi parénta-paréntana!

8) Nabi Al-Yas'a (Al-Yas'a 1:1, 52:13-15, 53:1-12)

1: ¹ Wahyuna Allah ka Nabi Al-Yas'a bin Amos, masala kerajaan Yehuda ben kota Yerusalem beкто zaman Rato Uzia, Rato Yotam, Rato Ahas ben Rato Hizkia, sé genthéan dhedhi rato é Yehuda.

Abdina Allah sé éséksa

52: ¹³ Allah adhebu, "Sa'ongghuna, abdina Éson bhekal bijak; kadhirikna bhekal époji ben éhormaté.

¹⁴ Sé dhulu molo oréng takerjet ngabes kadhirikna, ropana érosak sahingge tak énga' menosa polé.

¹⁵ Tapé néngkéné molo bengsa épadhedhi mengak, rato-rato épabui kapola mengngak.

Kabhi bhekal ngabes ben ngarté, sé sabelumna kabhi tak pade ngarté."

53: ¹ Bengsa jeréya' ajeweb,

"Sapa sé bhekal parcaje ka apa sé la kita édhingaken?

Ka sapa kobesanna ALLAH la ényata'aken?

² ALLAH ngateroé abdina jeréya' éngak tataneman

- sé tombu é tana sé keréng.
 Tadek sé begus delem kadhirikna ka'anghuy éabes;
 tadek sé lébur ka'anghuy kita kateroé.
- ³ Kadhirikna ébejhi'é ben éjheué ka kita.
 Kadhirikna oréng sé kasosahan ben biasa nangghung
 kasaké'an.
- Oréng tak kateroan ngabesa ka ropana,
 ben kita kian tak ngangghép kadhirikna.
- ⁴ Sabendherna sakékna kita sé étangghung ka kadhirikna,
 kasosahanna kita sé kadhirikna gheté'é,
 ben kita nyangka séksa'anna kadhirikna jeréya'
 kapola okomam deri Allah.
- ⁵ Tapé kadhirikna élokaé kapola dusa-dusana kita
 ben épaancor kapola kajehetanna kita.
 Kadhirikna éokom sopaje kita éselamaetaken
 kapola loka-lokana kita épaberas.
- ⁶ Kita réya' kabhi la posang tak tao jhelan sé kama'a,
 énga' embik kacang, kabhi pade nyaré jhelanna
 kadhirik-kadhirik.
- Tapé ALLAH la ngaokom Kadhirikna
 kapola kajehetna kita kabhi.
- ⁷ Kadhirikna ékalako kedjem,
 tapé pagghun sabher.
 Kadhirikna mitek tak apandir apa-apa
 éngak embik bedhus sé ésombhelia
 otabe ésambih ka pangagunténgan buluna.
- ⁸ Kadhirikna étahan ben éadhilé kalaben tak adhil
 terros éghiring ben éokom maté.
- Tadek sétong oréng beleka sé pedhuli ka odik Kadhirikna.
 Kadhirikna maté kapola nangghun dusana omatna Éson.
- ⁹ Maké Kadhirikna tak ngarasaé alako jehet,
 ben tak ngarasaé ngoco-ngoco oréng,
 Maksodna oréng-oréng Kadhirikna maté abereng kalaben oréng
 jehet
 tapé ékoburaken é pasaréanna oréng soghi.
- ¹⁰ ALLAH la netepaken Kadhirikna séksa

ben nyera'aken abe'na ka'anghuy korben panebus dusa.
Kapola jeréya' Kadhirikna lanjheng omor ben ngabes katoronanna
sebeb deri katoronanna ALLAH bhekal ngalaksana'aken
pangateronna.

¹¹ Kapola jeréya' ALLAH adhebu,

"Samaréna ngalamé séksaén

Kadhirikna bhekal seneng ben poas.

Abdina Éson jeréya' sé malébur aténa Éson

Kadhirikna sé nangghung okomanna molo oréng;

kapola kamatéan Kadhirikna, Éson bhekal manyapora
dusa-dusana molo oréng jeréya'.

¹² Kalaben iqklas Kadhirikna masra'aken odikna ben masok ka
étongan golongna oréng jehet.

Kadhirikna mékol dusa-dusana molo oréng ben adue sopaje
ésapora dusa-dusana.

Kapola jeréya' Éson ngabeken molo oréng dhedhi hadieh ka
Kadhirikna

ben Kadhirikna ollé begien abhereng kalaben oréng-oréng sé
odik noro'é pangaterona Éson.

9) Isa Al-Masih lahir (Injil Lukas 1:26-38, 2:1-20)

Dhebuna Allah masala kalahiranna Isa Al-Masih

1: ²⁶ Allah ngotos malaikat Jibril ka disa Nasaret é daerah Galilea.
²⁷ Kadhirikna éotos ka sala sétong bebhine sé ghi' paraben sé anyama
Maryam. Maryam la abhekalan kalaben parajheka sé anyama Yusuf,
katoronanna Nabi Daud sé dhedhi rato Ibrani. ²⁸ Malaikat Jibril apandir
ka Maryam, "Assalamu'alaikum, be'na sé ébarokahé Allah ongghu.
Allah abhereng kalaben be'na."

²⁹ ngéding pandirna malaikat jeréya', Maryam takerjet, ben
ngabetén delem aténa apa maksod deri pandir jeréya'.

³⁰ Pandirna malaikat jeréya' polé "Ajhek takok, Maryam, sebeb
be'na malébur aténa Allah. ³¹ be'na bhekal ngandung ben
ngalahiraken anak, sé kodhu ényamaé ka be'na 'Isa'. ³² Kadhirikna
bhekal dhedhi raje ben ésebut Putra Allah sé maha téngghi. Gusté

Allah bhekal madhedhiaken Kadhirikna rato éngak bengtoana yejeréya'; Nabi Daud sé dhedhi ratona bengsa Ibrani. ³³ Ben Kadhirikna bhekal akobesa dhedhi rato ka katoronanna Ibrahim salambe'na. Kerajeanna Kadhirikna kekal tadek akhirna."

³⁴ "Tapé éson réya' ghi' paraben," jewebna Maryam ka malaikat jeréya', "Berema bisa dhedhi cara éngak jeréya'?"

³⁵ Jewebna malaikat jeréya', "Roh Allah bhekal deteng ka be'na, ben kobesana Allah bhekal toron ka be'na. Kapola jeréya' anak sé bhekal lahir jeréya' bhekal ésebut socé, putra Allah. ³⁶ Édingaken! Elisabet, sapopona be'na jeréya' la ngandung enem bulem, maké kadhirikna la toa ben oréng laén ngolok mandul. ³⁷ Sebeb ka'anghuy Allah tadek sé mustahil."

³⁸ Terros Maryam abela, "Éson réya' abdina Allah; dhedhila ka éson énga' sé be'na pandiraken." Terros malaikat jeréya' ngadhina'aken Maryam.

Kalahiranna Isa Al-Masih

2: ¹ Bekto rato Agustus akobesa é Roma, kadhirikna marénta'aken mabedeaken sesus ka kabhi warge kerajaanna. ² Sensus sé pertama réya' éjhelanaken bekto Kirenus dhedhi gubénur é daerah Siria. ³ Kabhi oréng bekto jeréya' pade entar adaftar ka kotana kadhirik-kadhirik.

⁴ Yusuf arangkat kian deri Nazaret é Galilea, ka kota Baitlehem é daerah Yudea^a, ongghunna Nabi Daud é lahiraken. Nabi Daud, ratona bengsa Ibrani sédulu jeréya' bengtoana Yusuf. ⁵ Yusuf adaftar abereng kalaben Maryam bhekalna, sé la ngandung.

⁶ Bekto kaduena bedé é Baitlehem, la bektona ké Maryam ngalahiraken. ⁷ Maryam ngalahiraken beyi lalaké, anakna sé toa-toa'an. Beyina jeréya' éto'om kalaben kain, terros épatédung é atasna kenengan kakananna hewen sé aésé dremien, sebeb kaduena tak millo kenengan ka'angghunana ngénep.

⁸ Bekto malem jeréya' bedé oréng-oréng sé ajheghe embhik kacang é kebhun tak jheu deri ongghun jeréya'. ⁹ Guli-guli malaikatna Allah ngaton ka oréng-oréng jeréya', ben sonar térak deri Allah madhengé

^a2.4 Nazaret ka Baitlehem korang lebi enem aré ajhelan soko.

oréng-oréng jeréya', ben kabhi pade katako'an. ¹⁰ Tapé malaikat jeréya' apandir, "Ajhek takok! Sebeb éson deteng nyambhi kabeh begus ka'anghuy be'na kabhi -- kabher sé malébur bengsa réya'. ¹¹ Aré néngkéné é kota Daud la lahir Rato Panyalametna be'na yejeréya' Pangéran sé ésebut Al-Masih. ¹² Aréya' tandena; be'na kabhi bhekal nemoé sétong beyi éto'om kalaben kain, ben tatédung é delem kenengan kakananna hewen."

¹³ Guli-guli polé ékoté'é molo malaikat lain, sé ngamoljheaken Allah. Malaikat-malaikat jeréya' apandir,

¹⁴ "Émoljheaken Allah é sorge sé paléng téngghi.

Ben étedhuaken manosa é atas bumé sé épélé Allah!"

¹⁵ Samaréna malaikat-malaikat ngadhina'aken panjeghe-panjeghe embik kacang ben abeli ka sorgeh, panjeghe-panjeghe jeréya' pade abela ka sétong ben laéna, "Mara kita ka kota Baitlehem ben ngabes kadhedhien sé dhedhi jeréya', sé épataoaken Allah ka kita."

¹⁶ Terros panjeghe-panjeghe embik jeréya' arangkat, nemoé Maryam ben Yusuf, ben beyi jeréya' sé tatédung é delem kenengan kakananna hewen.

¹⁷ Bekto panjeghe-panjeghe embik ngabes beyi jeréya', kabhi pade ngacaréta'aken apa sé la ékapandir ka malaiakat-malaikat masala beyi jeréya'. ¹⁸ Ben kabhi oréng heran ngéding carétana panjeghe-panjeghe embik jeréya'. ¹⁹ Tapé Maryam nyémpen ben amékér kabhi jeréya' é delem aténna. ²⁰ Maré menje panjeghe-panjeghe embik kacang jeréya' abeli ka kebhun polé sambhi ngamolje'aken Allah, kapola la ngéding ben ngabes, pas énga' sé ekapandir ka malaikat.

10) Nabi Yahya (Injil Yahya 1:19-34)

Kasakséanna Nabi Yahya

1: ¹⁹ Oréng-oréng sé akobesa é kota Yerusalim nyoro imam-imam ben oréng-oréng deri katorona Lewi entar ka Nabi Yahya ben naya'aken ka kadhirikna, "Be'na réya' sapa?"

²⁰ Nabi Yahya ngakoé jhujur, "Éson bené Al-Masih^a."

²¹ "Mon menje, be'na sapa? Apa be'na Nabi Elyas^b?"

"Bené," jewebna Nabi Yahya.

"Apa be'na Nabi sé ékamasodaken ka Nabi Musa?" oréng-oréng jeréya' atanya polé.

"Bené," jewebna.

²² "Mon menje, kabela ka éson kabhi be'na réya' sapa? Kapola éson kabhi kodhu ngajhelesaken sapa be'na ka oréng-oréng sé ngotos éson kabhi. Be'na kadhirik sa'ongghuna sapa?"

²³ Jewebna Nabi Yahya, "Éson réya' sé édhebuaken ka Nabi Al-Yas'a: 'Oréng sé akarak-karakan é padang pasér; Jhelanna Allah rata'aken.'"

²⁴ Oréng-oréng sé nyoro ka mazhab Farisi^c ²⁵ atanya, "Mon be'na bené Al-Masih, bené Nabi Elyas, bené kian Nabi sé émaksod Nabi Musa arapa be'na mak mamandiaken oréng sé atobet?"

²⁶ Jewebna Nabi Yahya, "Éson mamandiaken kalaben aing. Tapé é tenga-tengana be'na kabhi bede oréng sé tak ékenal ka be'na kabhi.

²⁷ Kadhirikna deteng samaréna éson, tapé ngabukak talé sapatuna beleka éson tak patot."

²⁸ Kadhedhien jeréya' kabhi bede é kota Betania, é sabele témorna songaé Yordan, ongghunna Nabi Yahya mamandiaken oréng sé atobet.

²⁹ Ghulaghuna, Nabi Yahya ngabes Isa deteng ka kadhirikna. Terros Nabi Yahya apandir, "Abesé, jeréya' embhik kacang sé éséapaken Allah ka'anghuy nebus dusana omat manosa. ³⁰ Kadhirikna sé éson pandiraken bhekal deteng samaréna éson, tapé lebi raje deri éson, sebab sabelumna éson lahér, Kadhirikna la bede. ³¹ Sabelumna éson tak tao sapa Kadhirikna jeréya'. Tapé Allah ngotos éson ka'anghuy mamandiaken oréng sé atobet kalaben aing, sopaje bengsa Ibrani

^a**1.20** Al-Masih: pandir réya' delem bhesa aslina ye jeréya' "Mesias" (Ibrani) / "Kristus" (Yunani) sé arténa: Rato sé épélé ka Allah.

^b**1.21** Nabi Elyas: Nabi sé éjhenjhiaken ka Allah bhekal abeli ka dunya sabelumna Al-Masih deteng.

^c**5.17** Mazhab Farisi: Pemimpin aghema sé usaha taat ka sakabhina hukum ben adet aghema Yahudi.

kenal ka kadhirina yejeréya' Al-Masih."

³² Nabi Yahya abeken kasakséan réya', "Éson ngoté'é Ruh Allah toron éngak torona dhara deri langngi' terros toron é atas Kadhirikna.

³³ Bekto jeréya' éson ghi' tak tao sapa Kadhirikna. Tapé Allah sé ngotos éson sopaje mamandiaken oréng sé atobet kalaben aing, samaréna adhebu menje, 'Mon be'na ngabes Ruh Allah toron, terros nengneng é atasna oréng, Kadhirikna jeréya' sé bhekal mamandiaken oréng sé atobet kalaben Ruh Allah.' ³⁴ Éson la ngabes Kadhirikna, "Ben éson ngabeken kasaksian mon Kadhirikna jeréya' Potra Allah."

11) Kobesana Isa Al-Masih (Injil Lukas 5:17-26)

Isa Al-Masih maberas oréng sé tak bisa ajhelan

5: ¹⁷ É sétong aré, bekto Isa rapakna ngajher, bede beberempa oréng mazhab Farisi ben guru-guru aghema tojuk ékenengan jeréya'. Oréng-oréng jeréya' deteng deri kota Yerusalim, ben deri kota-kota é daerah Galilea ben Yudea. Kobesana Allah bede é Isa ka'anghuy maberas oréng-oréng sakék. ¹⁸ Bekto jeréya' beberempa oréng deteng ngosong oréng sé sakék tak bisa ajhelan nganghuy téker. Oréng-oréng jeréya' tero ngosong oréng sakék jeréya' masuk ka delem bungko sopaje nyabek é adekna Isa. ¹⁹ Tapé kapola molona oréng sé deteng, oréng-oréng jeréya' tak bisa masok. Kapola jeréya' oréng-oréng jeréya' ngosong kancana sé sakék jeréya' naik ka atas atapna bungko ben ngabongkar atap, ben matoron kancana sé sakék jeréya' kalaben tékerna pas éadekna Isa, é tenga-tengana molo oréng sé akompol jeréya'. ²⁰ Bekto Isa ngabes imanna oréng-oréng jeréya', Kadhirikna adhebu, "Toghelan, dusana be'na la ésapora."

²¹ Guru-guru aghema ben oréng-oréng mazhab Farisi molaé pade abenta'an ka sé laén, "Sapa oréng réya' sé bengngal nyompaé Allah? Sapa sé bisa nyapora dusana manosa salaén Allah kadhirik?"

²² Isa tao ka apa sé kapandir oréng-oréng jeréya'. Terros adhebu, "Arapa be'na kabhi atanya-tanya menje é delem aténa be'na kabhi?" ²³ Kama sé lebhi gempang apandir, 'Dusana be'na la ésapora', otabe, 'Jeghe ben ajhelanla!?' ²⁴ Tapé néngkéné Éson bhekal ngabuktéaken ka be'na kabhi mon é atas bumi réya', Éson, Ratona Manosa, andik

kobesa nyapora dusa." Isa adhebu polé ka oréng sé sakék jeréya', "Jeghe, angkak tékerna be'na ben molé ka bungkona be'na!"

²⁵ Lekas, oréng sakék jeréya' jeghe é adekna molo oréng jeréya', terros ngangkak tékerna, ben molé sambhi moji-moji asmana Allah.

²⁶ Kabhi oréng sé ngabes kadhedhien jeréya' pade mengngak ongghu, terros moji-moji asmana Allah kian. Ben sambhi arasa takok, kabhi abenta, "Ajaib ongghu kadhedhien sé kita abes aré réya'."

12) Pangakoanna Isa Al-Masih masala kadhirikna

(Injil Yahya 6:35, 8:12, 10:9-10, 10:11, 11:25-26, 14:6, 15:5)

^{6:35} "Éson réya' kakanan sé ngabeken kaodi'an," dhebuna Isa ka molo oréng. "Oréng sé deteng ka Éson tak bhekal lapar polé salambek-lambe'na. Ben oréng sé parcaje ka Éson, kadhirikna tak bhekal pelkak polé.

^{8:12} Isa adhebu polé ka molo oréng, "Éson réya' térakna dhunya. Oréng sé noro'é Éson tak bhekal ajhelan delem peteng, tapé andik téra'na kaodi'an.

^{10:9} "Éson réya' labeng. Sapa masok lebet Éson bhekal selamat; kadhirikna kaluar masok ben ollé kakanan. ¹⁰ Maléng deteng coman ka'anghuy ngicok, ka'anghuy maté'é ben ka'anghuy ngarosak. Tapé Éson deteng sopaje manosa ollé odik, ye jeréya' odik moljeh sé sa'ongghuna.

¹¹ "Éson réya' panjeghena embhik kacang sé léburen. Panjeghe embhik sé léburan ngabeken nyabena ka'anghuy sé éjeghe.

^{11:25} "Éson réya' sé abeken odik ben ngabengkitaken oréng maté," dhebuna Isa. "Oréng sé parcaje ka Éson bhekal odik, maké la maté.

²⁶ Ben oréng-oréng sé odik parcaje ka Éson, salambek-lambe'na tak bhekal maté. Apa be'na parcaje ka masala jeréya'?"

^{14:6} Dhebuna Isa, "Éson réya' jhelan sé loros, somberna sé bendher

ben somberna odik. Tadek kasorang beleka bisa deteng ka Rama, mon tak lébet Éson.

15:5 Éson réya' bungkana anggur, ben, be'na kabhi énga' rancak-rancakna. Oréng sé paghun cekak ka Éson ben Éson cekak ka kadhirikna, bhekal abue lebet. Tapé é loarna Éson, be'na kabhi tak bisa alako apa-apa.

13) Nubuatna Isa Al-Masih (Injil Matius 20:17-28)

20: ¹⁷ É be'to Isa entara ka Yerusalim, Kadhiri'na ngolo' kadubeles morédna apésa kalaben oréng laéna, ¹⁸ "Pade édingaken ye! Néngkéné be'na kabhi kalaben Éson entara ka Yerusalim. É kassan Éson, Ratona Ménosa, bhekal éseraaken ka imam-imam ben ahli Kétab Taurat, terros Éson bhekal éokoma maté. ¹⁹ Oréng-oréng jeréya' bhekal nyeraaken Éson ka oréng-oréng sé ta' asonat. Kalaben oréng-oréng jeréya' Éson bhekal éonya, ésé'sa, ben épako é atasna kaju aropa saléb sambhi' Éson maté. Tapé é aré katelo Éson épao di'a polé kalaben Allah."

Payo'ona ibu deri anak-anakna Zabdi

²⁰ Maré menje, ibu deri ana'-ana'na Zabdi deteng ka Isa abhereng kalaben dedhue ana'na lalaké. Nyambi asojud é ade'na Isa, kadhiri'na tero ngatoraken pangaterona.

²¹ "Apa pangaterona be'na, Ibu?" tanyana Isa.

"Éson tero sopaje ana'-ana'na éson réya' bisa toju' é kanan ben kéréna Kinto, rapa'na Kinto jhela dhedhi rato."

²² "Be'na kabhi ta' paham apa sé ka pénta jeréya'. Apa sanggup be'na kabhi ngalamé sé'sa'an sé bhekal Éson alamé?" tanyana Isa.

"Enggi sanggup," jewebna kadhuenna.

²³ "Lakaran, be'na kabhi bhekal ngarasaé sé'sa'an énga' sé Éson rasa'akena. Tapé masala sapa sé toju' é sabele kanan ben kéréna Éson rua' beni hakna Éson sé netepaken."

²⁴ Be'to sapolo moréd sé laén ngéding masalah jeréya' terros pegell ka kadhuenna'. ²⁵ Kapola jeréya' Isa ngolok kabhi morédna sé

kadubeles jeréya' ben adhebu, "Be'na kabhi tao mon pemimpin-pemimpin bengsa-bengsa nyésa ka ra'yatna, ben oréng-oréng sé andi' posisi ténggi neken ka oréng sé kéné'.²⁶ Tapé be'na kabhi ta' olé alako énga' jeréya'. Sapa éantarana be'na sé tero dhedhi oréng rajeh, kodhu dhedhi tokang tolong ka oréng laén.²⁷ Ben sapa sé tero dhedhi pangade' é antarana be'na, kodhu dhedhi kabule ka laéna.²⁸ Enga'! Éson, deteng benni ménta étolongé, tapé nolongé sambhi' masra'aken nyabena Éson dhedhi tebusen sopaje molo oréng sé ésalametaken."

14) Isa Al-Masih maté (Injil Matius 26:47-68, 27:27-54)

Isa Al-Masih étangkep

26:⁴⁷ Rapa'na Isa gi' adhebu, Yudas sala sétong deri dubeles morédna deteng. Yudas deteng abhereng kalaben molo oréng sé pade nyambi petong-petong ben pedeng. Oréng-oréng jeréya' soroanna pemimpina imam-imam ben pemimpin-pemimpina oréng Yahudi.⁴⁸ Oréng sé akéyanat jeréya' la aberi' kode, "Oréng sé éson ciom, jeréya' oréngna ben tangkep."⁴⁹ Be'to napa' ka ongghun jeréya' Yudas terros nyander ka Isa, "Salam pa' Guru!" terros nyeom Isa.

⁵⁰ Dhebuna Isa, "Toggelan, pamaré apa sé dhedhi tujuana be'na deteng kana'!

Teros molo oréng jeréya' maju nangkep Isa.

⁵¹ Sala sétong moréd sé abhereng kalaben Isa nénggele' makaloar pedengna ben nebesaken ka oréngna imam agung sambhi' kothong kopéngna.

⁵² Dhebuna Isa, "Maso'aken pedengna be'na jeréya' ka berengkana, sebab sapa sé ngaghuna'aken pedeng bhekal maté kalaben pedeng.

⁵³ Apa be'na ta' tao mon Éson gelem minta ka Ramana Éson, ben néngkéné kéan ékéremé lebi deri dubeles pasokan tentara malaikat?

⁵⁴ Tapé mon énga' menje beremma bisa aghena'é apa sé la édhebuaken delem Kétab Socéna Allah, lakar kadhedhien réya' kodhu Éson alamé."

⁵⁵ Teros dhebuna Isa ka molo oréng jeréya', "Arapa be'na kabhi nangkepa Éson kalaben pedeng ben petong-petong, apa Éson réya' maléng? Saben naré Éson ngajher é Be'it Allah, tapé be'na ta'

nangkep Éson. ⁵⁶ Tapé lakar kodhu énga' menje sopaje éghena'é apa sé la édhebuaken nabi-nabi sédulu." Samaréna jeréya' kabhi morédna Isa pade élang salang salbut ta' temo kamma buruna.

Isa Al-Masih ésambhi oréng Yahudi ka pangadilan Agema

⁵⁷ Samaréna étangkep, Isa ésambhi ka bungkona imam agung Kayafas. É kassan pade akompol ahli Kétab Taurat ben pemimpin-pemimpin bangsa Yahudi. ⁵⁸ Petrus noro' bunté' deri jheuna sambhi' napa' ka taniaa bungkona imam agung Kayafas. Be'to la napa', kadhiri'na toju' nyabi ngabesé apa sé bhekal kadhedhien ka Isa.

⁵⁹ Pemimpin-pemimpin imam, ben sakabhina Mahkamah Aghema nyaré-nyaré kasa'séan palsu sopaje Isa bisa éokom maté. ⁶⁰ Ben sétong beleka ta' nemo maké la molo oréng sé maju aberi' keterangan palsu.

Terakhir bede dedhue oréng sé nyander ka ade', ⁶¹ terros abenta, "Oréng ponéka, apandir Éson bisa marobu Be'it Allah, ben delem be'to telo aré bisa ébegunna polé."

⁶² Ngéding oréng jeréya', Imam agung manjheng kapola peggel, "Berema, apa sé kapandir saksé réya' bendher apa ende'?" ⁶³ Tapé Isa ta' adhebu apa-apa.

Imam agung atanya, "Demi asmana Allah sé Odi', mara abela ka éson apa be'na réya Al-Masih, Potra deri Allah?"

⁶⁴ Jewebna Isa, "Be'na kadhiri' sé la abella menje. Apa polé molaé néngkéné be'na kabhi bhekal ngabes Éson, Ratona Ménosa toju' é sabele kananna Allah sé maha kobesa, ben deteng é atasna ondem é langngi!"

⁶⁵ Imam agung jeréya' ngamo' sambhi' nyaré' angguyanna kadhiri', "Oréng réya' musrik sebab ngoca'é Allah, ta' parlo nyaré saksé polé. Kabhi pade ngéding kadhiri' apa sé ébenta'aken musrik ngoca'é Allah.

⁶⁶ Néngkéné beremma potosanna be'na kabhi?"

"Oréng réya' jelas sala dhedhi kodhu éokom maté," saotna molo oréng sé akompol é onghun jeréya'.

⁶⁷ maré menje oréng-oréng jeréya' bede sé ngacopaé moanna Isa, bede sé mokol. Bede kéan sé namper ka Isa, ⁶⁸ ben apandir, "Mara tebe', sapa sé namper be'na hai Al-Masih!"

Petrus ta' ngakoé ka Isa Al-Masih

⁶⁹ Be'to jeréya', Petrus toju' é ade'na bungkona imam agung. Bede bebhiné nyander ka kadhiri'na, terros bebiné jeréya' akerje é rumanna imam agung, ben atanya, "Be'na sala sétong oréng sé kama-kama abereng kalaben Isa oréng deri Galelia jeréya'."

⁷⁰ Petrus ta' ngakoé mon kenal ka Isa, "Éson ta' ngaraté apa sé ka pandir be'na, " pandirna Petrus ka oréng jeréya'.

⁷¹ Petrus ngalé sé oléna toju' ka sema'na gerbeng. Bede polé bebiné sé akerje ka imam agung laénna ngoté'é ké Petrus ben apandir, "Oréng réya' nénggele' abereng kalaben Isa deri Nazaret jeréya'."

⁷² Petrus ta' ngakoé polé, "Ongghuen, éson ta' kenal ka oréng jeréya'!

⁷³ Ta' lambe' maréna jeréya', molo oréng sé bede éongghun jeréya' manjheng nyander ka Petrus, "Pasté be'na sala sétong deri oréng-oréngna Isa jeréya' sebeb pasde deri bhesanna be'na ta' pade ka oréng dinna'.

⁷⁴ Terros Petrus asompa-sompa, "Éson ta' ngenalé oréng jeréya'."

Pas be'to jeréya' ajem akongko'.

⁷⁵ Ben Petrus énga' mon Isa la adhebu, "Éson abela'a ka be'na ye, malem réya' kéan saghita'na ajem akongko', be'na bhekal telo kalé ta' ngako kenal ka Éson." Akhéna Petrus nyingge deri ongghun jeréya' nyambi nangis.

Isa Al-Masih ékoco-koco ka tentarana Pilatus

27:²⁷ Maré menje tentarana Pilatus nyambi Isa maso' ka delem markas é istana, ben kabhi tentara jeréya' manjheng ngoléléngé Isa.

²⁸ Angghuyana Isa éloco'é, ben éangghuaken jubeh berna bungo énga' jubehna rato. ²⁹ Oréng-oréng jeréya' agebhey mahkota deri ranca' sé molo durina épasangaken é ollona Isa. Tanang kananna Isa éberié tongkat, ben oréng-oréng jeréya' pade asojud é adekna Isa sambhi ngoco-ngoco, "Salam, hai ratonna oréng Yahudi!"

³⁰ Oréng-oréng jeréya' ngacopaé Isa, ben tongkat sé étanangna ékala' ben épokolaken ka ollona Isa. ³¹ Samaréna Isa gebhey koco-kocoan, Oréng-oréng jeréya' ngaloco'é jubeh ben ngangghuyaken angguyana Isa kadhiri'. Maré menje Isa ékélér kaluar sopaje égentongnga é atas kaju aropa saléb.

Isa Al-Masih ésalébaken

³² É tenga jhelan oréng-oréng jeréya' atemo kalaben oréng anyama Simon deri kiréné. Simon jeréya' épa'sa épamékol kaju saléb sé égebheya maté'é Isa. ³³ Akhéna rombonganana sé ngélér Isa napa' ka sétong gunong sé ésebut 'Golgota' sé arténa 'Ongghunna Tenghora.'
³⁴ Terros oréng-oréng jeréya' aberi' nginom ka Isa anggur écampor empedhu. Tapé samaréna écécépé, Isa burung sé ngénoma.

³⁵ Maré menje Isa épako é atasna kaju saléb, sopaje agenthong sambhi' maté. Teros angghuyana ébegi-begi kalaben cara ngabueng undien. ³⁶ Oréng-oréng jeréya' pade toju' nganonghué Isa. ³⁷ É atasna ollona épasang tolésan alasan arapa Kadhirikna éokom maté;

'Aréya' Isa Al-Masih,
Ratona oréng Yahudi.'

³⁸ Bede kéan sé éokom salib abereng kalaben Isa yejeréya' perampok, sé sétong ésabele kanganna ben sétong ésabele kéréna Isa. ³⁹ Oréng sé kolar-kalér ngabes Isa pade akéthe'-kéthe'an ollona ben ngahina Isa, ⁴⁰ "Hai be'na sé marobhua Be'it Allah ben abenguna polé delem telo aré! Mon be'na Potra deri Allah, mara néngkéné be'na toron deri atas kaju salib jeréya' ben pasalamat abe'na kadhiri'!"

⁴¹ Menje kéan pemimpin-pemimpinna imam, oréng ahli Kétab Taurat, ben pemimpinna oréng Yahudi pade ngoca'é Isa, ⁴² "Oréng laén la ésalamatakenna, padahal abe'na kadhiri' ta' bisa ésalamataken! Mon lakar Kadhiri'na jeréya' ratona oréng Yahudi, dina'aken néngkéné apa bisa Kadhiri'na toron deri kaju salib jeréya, mon bisa bhuru éson kabhi parcaje ka Kadhiri'na. ⁴³ Kadhiri'na réya'parcaje ka Allah, ben ngako Potra deri Allah. Mara pade abes bein apa Allah bhekal nolongngé Kadhiri'na."

⁴⁴ Rampo' sé éokom abereng kalaben Isa bein noro' ngoca'é énga' sé laéna.

Isa Al-Masih sobung omor

⁴⁵ Be'to tenga aré, lambe'na telo jem sambhi' pokol telo, alam dunya dhedhi penteng ajilbuten. ⁴⁶ Be'to la pokol telo jeréya' Isa asero santa' ongghu, "Eli, Eli, lama sabaktani?" sé arténa, "Ye Allah, Ye Allah, ponapa Kinto ngadina'aken Éson?"

⁴⁷ Beberempa oréng sé bede é ongghun jeréya' pade ngéding

seroanna Isa jeréya' ben apandir, "Kadhiri'na ngolo' Nabi Elyas."

⁴⁸ Samaréna menje, sala sétong deri oréng sé bede é onghhun jeréya' ngala' sepon ben émaso'aken ka aéng anggur acem, terros épasang é jhui'-jhui' ben ébeken ka Isa sopaje éinom.

⁴⁹ Tapé oréng-orréng sé laéna apandir, "Tongghu, mara abhes helu apa Elyas deteng nolongé Kadhiri'na."

⁵⁰ Isa akara' polé kalaben soara nyaréng, terros najhe'.

⁵¹ Be'to jeréya' kéan, guli-guli tabir^a sé bede delem Be'it Allah carék deri atas ka bebe dhedhi dedhue. Léndhu rajeh é bumé ben gunong-gunong beto table. ⁵² Koburen-koburen tabuka, ben molo jenazah oréng sé saleh épaodi' polé. ⁵³ Oréng-oréng jeréya' odi' samaréna Isa ébengkitaken deri kamatian, teros oréng-oréng jeréya' maso' ka kota Yerusalim ben molo oréng sé ngabes kadhedhien jeréya'.

⁵⁴ Komandan ben tentara sé ngajege Isa pade katako'an be'to bede léndhu ben ngabes kadhedhien jeréya' kabhi, "Oréng réya' onghhuen Potrana Allah," ca'na oréng-oréng sé ngajeghe Isa jeréya'. ⁵⁵ É onghhun jeréya molo kéan bebiné sé noro' bunté' deri jheuna, oréng-oréng jeréya' sé nolongé Isa gi' molaé deri Galilea. ⁵⁶ É antarana bebiné jeréya' bede Maréya'm deri Magdala, ben Maryam emakna Yakub ben Yusuf, ben emak deri ana'-ana'na Zabdi.

Isa Al-Masih ékoburaken

⁵⁷ Be'to para' maqriba, deteng oréng sé soghi deri Arimatea anyama Yusuf. Kadhiri'na oréng sé la dhedhi morédna Isa kéan. ⁵⁸ Yusuf entar ka Pilatus, ben minta jenazahna Isa. Teros Pilatus marénta'aken sopaje jenazahna Isa ébeken ka Yusuf. ⁵⁹ dhedhi Yusuf ngala' jenazahna Isa, teros ngafané kalaben kaén lenan sé anyar. ⁶⁰ Terros ngoburaken é koburen sé égebhey ka'angghuy Yusuf kadhiri' sé ékalé é gunong beto. Maré menje étopoé kalaben beto rajeh, terros Yusuf molé. ⁶¹ Meréyam deri Magdala ben Mareyam sé laéna toju' neneng é ade'na kobur sambhi ngabes ka kobur jeréya'.

^a27.51 Delem Beit Allah bede dedue ruang yejeréya'; ruang socé ben ruang maha socé ben ruang jeréya' épésaaken kalaben 'tabir raje' deri kaén leberna ben ténggina 5m tebelna 10cm. Tabir jeréya' notopé ruang maha sucé sopaje peté parjhejhien Allah ta' ekoté'.

Pasaréanna Isa Al-Masih éjhege

⁶² Kalagunna be'to aré Sabto, pemimpinna Imam-imam ben oréng-oréng deri mazhab Farisi ngadep ka Pilatus. ⁶³ "Tuan, éson kabhi énga' be'to tokang carpa' jeréya' gi' odi'na adhebu, 'Samaréna telo aré Éson bhekal ébengkitaken kalaben Allah.' ⁶⁴ Kapola jeréya', parénta'aken ka tentara-tentara sopaje ngajege koburan jeréya' sambhi' ka telo aréna, sopaje moréd-morédna ta' ngala' jenazahna terros abela ka oréng-oréng mon Isa la épaodi' polé deri kamatéan. Ben carpa' sé réya' bhekal lebi sara deri sé saghita'na."

⁶⁵ "Réya beberempa tentara, mara kassan jhege pabendher kobur jeréya'" jewebna Pilatus.

⁶⁶ Teros oréng-oréng jeréya' arangkat ka pasaréanna Isa, ben ngabeken tandhe ka totopna koburen kalaben stempel. Terros masangé panjhege-panjhege é ade'na kobur.

15) Isa Al-Masih ébengkitaken (Injil Yahya 20:1-20)

Koburna Isa Al-Masih kosong

20: ¹ Bekto ghi' laghu aré minggu, bekto ghi' peteng, Maryam Magdaléna entar ka pasaréan. Kadhirikna ngabes beto panotopna koburna Isa la tabuka. ² Terros kadhirikna buru nyaré Simon Petrus ben morédna Isa sé paléng ékanisé, ben apandir, "Gusté la ékalak deri kobur, ben éson tak tao é kama Kadhirikna ésabek."

³ Maré menje Petrus ben morédna Isa sé laéna éntar ka pasaréanna Isa. ⁴ Kaduena buru, tapé morédna sé laén jeréya' lebi lajhu deri Petrus, dhedhi kancana sé napak dhuluén ka pasaréan. ⁵ Kadhirikna ningok ka delem kobur ben ngabes coman kain kafan sé bedé, kadhirikna tak masok. ⁶ Petrus nyosol deri budi, terros langsung masok ka delem kobur jeréya'. Kadhirikna ngabes kain kafan bedé é jedié, ⁷ tapé kain kafan sé étaléaken é olona Isa tadek é sédhikna jeréya', tapé bedé é sabelena semo jheu ben la éghulung. ⁸ Terros morédna Isa sé laén, sé dhuluan napak é kobur, masok kian. Kadhirikna ngabes ben parcaje. ⁹ Sambhik bekto jeréya' kaduena ghi' tak ngarté apa sé étolé delem kétab socé mon Kadhirikna kodhu bengkit deri kamatéan. ¹⁰ Samaréna jeréya' moréd-morédna Isa pade

molé.

Isa Al-Masih atemo kalaben Maryam Magdalena

¹¹ Maryam Magdalena manjheng é ade'na koburen sambhi nangis. Rapakna nangis, kadhirikna néngok ka delem kobur, ¹² terros ngoté'é dedue malaikat nganghuy anghuyen poté. Kaduena tojuk é onggghuna jenazahna Isa épatédungaken dhuluna, sé sétong é onggghuna olo ben sé sétong polé é onggghuna soko. ¹³ Malaikat-malaikat jeréya' atanya, "Ibu, arapa be'na ma' nangis?"

Jewebna Maryam, "Gusténa éson la ékalak, ben éson tak tao Kadhirikna ésabek é kama."

¹⁴ Samaréna apandir menje, Maryam néngok ka budhi ben ngoté'é Isa manjheng é jedie. Tapé Maryam tak pasdhe mon jeréya' Isa.

¹⁵ Isa atanya ka Maryam, "Ibu, arapa be'na ma' nangis? Ibu nyaré'é sapa?"

Maryam nyangka oréng jeréya' tokang kebun, dhedhi Maryam apandir, "Pak, mon epak sé ngalé Kadhirikna deri kanak, tolong kabela ka éson é kama epak nyabek Kadhirikna, sopaje éson bisa ngalak polé Kadhirikna."

¹⁶ Dhebuna Isa ka Maryam, "Maryam!"

Maryam néngok ka Isa terros apandir delem bhesa Ibrani, "Rabuni" (sé arténa 'Guru'.)

¹⁷ "Ajhek neghuk ka Éson," dhebuna Isa. "Sebeb Éson ghik tak naik ka Rama. Tapé, entar ka toghelan-toghelanna Éson, ben kabelaaken mon Éson naik ka Ramana Éson ben Ramana be'na, Allah na Éson ben Allahna be'na."

¹⁸ Maré menje Maryam Magdalena ngabelaaken ka oréng-oréng sé noro' bunték ka Isa mon kadhirikna la atemo kalaben Gusté ben Isa adhebu kabhi jeréya' ka kadhirikna.

¹⁹ Bekto aré Minggu jeréya' kian, bekto la malem, kabhi oréng sé noro' bunték ka Isa pade akompol é sétong bungko. Kabhi labeng ékoncé, sebeb kabhi pade takok ka pangobesana Yahudi. Guli-guli Isa deteng ben majheng é tenga'tengana oréng-oréng jeréya', ben adhebu, "Wassalam."

²⁰ Samréna adhebu menje, Isa nodhuaken lampetna loka-loka ka oréng-oréng jeréya' é tanangna ben é rosokna. Bekto ngabes Gusté, kabhi pade seneng ongghu.

16) Wesiatna Isa Al-Masih

(Injil Lukas 24:36-53, Injil Matius 28:18-20)

Isa ngaton ka kabhi morédna

Injil Lukas 24: ³⁶ Rapakna kabhi morédna acaréta, guli-guli Isa kadhirik manjheng é tenga-tenga moréd-morédna ben adhebu, "Wassalam!"

³⁷ Kabhi takerjet ben katako'an, kapola nyangka sé deteng jeréya' jherengkong. ³⁸ Tapé Isa adhebu, "Arapa be'na kabhi pade takok? ben arapa aténa be'na kabhi pade mangmang?" ³⁹ Abes tanangna ben sokona Éson. Aréya' Éson kadhirik! Mara teghuk ben paraté'aken sebab jherangkong tak andik dheghing otabe tolang, énga' sé be'na koté'é ka Éson néngkéné."

⁴⁰ Isa adhebu kalaben matao ka moréd-morédna loka é tanang kalaben sokona. ⁴¹ Tapé kabhi morédna ghik tak bisa parcaje, kapola menga' ben kapérakan. Dhedhi Isa atanya ka moréd-morédna "Apa be'na kabhi andik kakanan é die?" ⁴² Moréd-morédna ngabeken ka Isa sakerak jukok panggheng. ⁴³ Isa ngalak jukok jeréya', terros ngakan é ade'na moréd-morédna.

⁴⁴ Samaréna menje Isa adhebu, "Aréya' masala-masala sé la ékabela ka be'na kabhi bekto Éson ghi' abhereng kalaben be'na kabhi. Mon kabhi masala Éson sé étolés é delem Kétab Taurat Musa, kabhi tolésan nabi-nabi ben Zabur, kodhu éghena'é."

⁴⁵ Maré menje Isa ngabuka pékéran moréd-morédna sopaje ngaraté maksod deri Kétab socé. ⁴⁶ "É delem Kétab socé étolés mon Al-Masih kodhu séksa, ben kodhu bengkit polé deri kamatéan é aré sé katélo.

⁴⁷ Ben polé delem nyamana Al-Masih jeréya' kodhu éséaraken ka kabhi bengsa mon manosa kodhu atobet, ben mon Allah manyapora dusa. Ben kabher jeréya' kodhu éséaraken molaé deri kota Yerusalim.

⁴⁸ be'na kabhi réya' dhedhi saksé-saksé deri kabher jeréya' kabhi.
⁴⁹ Ben Éson kadhirik bhekal ngéréem ka be'na apa sé la éjhenjhiaken kalaben Rama Éson. Tapé be'na kabhi kodhu nongghu é kota réya' sambhik be'na kabhi naréma kobesa deri Allah.

Injil Matius 27: ¹⁷ Be'to kabhi moréd ngoté'é Isa é onggahun jeréya', kabhi pade asojud nyembe ka Isa. Tapé é antaranna moréd jeréya' gi' bede beberempa sé mamang aténa. ¹⁸ Teros Isa nyander ka kabhi moréd, ben apandir, "Sakabhina kobesa é sorgheh ben é bumé la épasra'aken ka Éson. ¹⁹ Kapola jeréya', entaré kabhi suku bengsa é bumé, padhedhi kabbhi oréng morédna Éson, ben pamadhiaken kabhi oréng jeréya' delem asmana Rama, Potra, ben Roh Socé, ²⁰ ben ajheré téap oréng ta'at ka ajheran sé la Éson ajheraken ka be'na kabhi. Ben kaénga'é, Éson terros ngaberengé be'na kabhi sambhi' akhir jeman."

Isa kaangka' ka sorgheh

Injil Lukas 24: ⁵⁰ Terros Isa ngajhek moréd-morédna kaluar kota sambhik ka semakna onggahun sé anyama Betania. É onggahun jeréya' Isa ngangka' tanangna ben abeken barokah ka moréd-morédna. ⁵¹ Rapakna jeréya' kian Isa kaangka' ka sorgheh, terros apésa kalaben kabhi morédna. ⁵² Moréd-morédna sojud nyembhe ka Isa, terros abeli ka kota Yerusalim kalaben aténa sé lébur onggahu, ⁵³ ben terros ngamoljeaken Allah é Be'it Allah.